

ÎNTRE EXPRESIE ȘI ADEVĂR

Cugetări și definiții aforistice

ALEXANDRA MIHALACHE

ÎNTRE EXPRESIE ȘI ADEVĂR

Cugetări și definiții aforistice

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2016

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban
Tablou copertă semnat de artistul plastic Aidan Andon
Grafică interioară în peniță este realizată de artista Constanța Abălașei-Donosă.

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MIHALACHE, ALEXANDRA

Între expresie și adevăr : cugetări și definiții aforistice /

Alexandra Mihalache. - București : Editura Universitară, 2016

ISBN 978-606-28-0505-0

821.135.1-84

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062805050

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2016

Editura Universitară

Director: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47/319.67.27/0744 EDITOR/07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CALEA CUVÂNTULUI SPRE ÎNTELEPCIUNE

Se spune despre cei ce trăiesc sub cerurile nordului că, atunci când privesc spre feericele jocuri de lumini ale aurorei, se bucură și sunt convinși că zeii le vorbesc. Poate printre ei sunt și unii care chiar înțeleg graiurile zeilor iar asta ar fi și explicația pentru acele cunoștințe la care nu am ajuns prin știința experimentală, ci numai prin iluminare, pe căile științelor revelate.

Acestea erau gândurile care m-au înconjurat după a treia lectură a volumului: *Între expresie și adevăr*, un volum de cugetări și definiții aforistice, scris între anii 2013–2016 de Alexandra Mihalache. Dar de ce a fost nevoie de trei lecturi? Aici ar fi câte ceva de povestit. Deși nu am scris niciodată aforisme sunt un cititor exersat în domeniu nu numai pentru faptul că am citit zeci de volume de acest gen, dar și pentru că în asociația literară din care fac parte am privilegiul de a fi coleg și chiar bun prieten cu Dr. Dorel Schor, considerat pe bună dreptate cel mai performant creator de aforisme pe plan mondial. Cine nu mă crede poate verifica afirmația în aproape orice publicație de limba română de pe oricare

dintre meridianele sau paralele acestei planete. Oricum, faptul că sunt în contact direct cu fenomenul, mă face să fiu foarte prudent cu acest gen de creație. Un gen aparent facil dar în realitate extrem de dificil deoarece autorul trebuie să condenseze într-o singură frază, bine gândită și scrisă, o întreagă poveste de viață, ba, mai mult trebuie să încheie cu un învățământ, o poantă când vorbim de aforismul ironic, sau cu o concluzie memorabilă, cu impact educativ, moral ori didactic. Greu, foarte greu, însă pentru că, așa cum am spus, ești sedus de o anumită aparență, o mulțime de condeiuri își încearcă norocul. Iar cum norocul în creație, vorbind la modul general, nu este o condiție definitorie, rezultatele sunt de cele mai multe ori absolut dezamăgitoare. Mai ales pentru doamnele care pășesc pe această cale reușind să pună pe hârtie și, din păcate, de multe ori și sub ochii cititorilor tot felul de platitudini siropoase, pseudo-intelectuale, de o banalitate exasperantă, dar foarte prețioase și pline de false dureri despre soarta crudă a omenirii. În fine, nu insist fiindcă mulți dintre noi au avut deja neșansa de a citi așa ceva.

Prin urmare, prima lectură a cărții mi-a provocat o oarecare uimire. Nu credeam că este posibil ca o tânără să poată scrie în acest fel profund, dovedind nu numai cultură ci și mult spirit de analiză, o remarcabilă putere de sinteză dar și un fel, elegant și fermecător, de a pune în cuvânt gândurile ei. A doua lectură devenise necesară, iar a treia la fel, pentru că, biet om fiind, nu am pretenția că înțeleg totul fără un timp al gândirii pe subiect, o vreme de reflexie asupra temei. Dar nu mi s-a părut că

am pierdut nimic, dimpotrivă, am convingerea că am avut multe de învățat din paginile cărții.

Pe autoare am cunoscut-o anul trecut cu prilejul festivalului de umor de la Brăila dar aceasta numai din vina mea, deoarece ea făcuse tot posibilul pentru a fi cunoscută și recunoscută în lumea literară începând cu debutul din anul 1999, la numai treisprezece ani, cu cele trei volume de poezie, cu prezența în culegeri și antologii cu multiplele colaborări la reviste și publicații din spațiul virtual sau din cele clasice, editate pe din ce în ce mai restrictiva hârtie, dar și prin Premiul Fundației Najj Naaman (Liban) pentru creativitate, mai, 2014 (grupaj de aforisme!!). Un “amănunt” de natură să mă convingă de faptul că opiniile mele sunt împărtășite și de alți oameni, în mod sigur mai pricepuți decât mine.

Nu voi spune nimic despre poeziile Alexandrei Mihalache, deși nu pot trece peste subiect fără să îndemn cititorii să-și bucure sufletul citind măcar una dintre ele. Sunt convins că vor mai dori să citească și dacă, la un moment dat, devin dependenți să nu se teamă. Este singura dependență de care poți abuza pe tot timpul vieții deoarece rezultatul este doar o înălțare spirituală, nu doar pârjolul de sete matinală.

Dar oare despre ce ne vorbește autoarea în acest volum de aforisme pe care l-a conceput, în limitele stricte ale valorii, precum acel vestit recipient cu parfum de calitate care nu poate fi prezentat decât într-un recipient modest ca volum. Simplu! Despre noi, despre viața noastră așa cum este ea, respectiv despre timp, oameni, credințe, despre sfintele noastre păcate cele de zi cu zi,

dar și despre cum am putea fi mai buni, mai înțelepți, doar dacă ne-am dori așa ceva. Hmm, dar acestea sunt temele filosofice abordate de la începuturile civilizației și despre care au vorbit marii înțelepți ai acestei lumi, ar putea spune orice cârcotaș de serviciu! Eu unul însă nu-i consider ca făcând parte din acest segment, al filosofilor, pe acei creatori care au umplut mii de pagini, asasinând zadarnic pădurile, cu ineptii învelite în cuvinte pe care nici ei nu le înțeleg, asumându-și prin fraudă titluri academice cu pretenții.

Alexandra vorbește în cuvinte frumoase și simple despre acele adevăruri fundamentale care neliniștesc specia de la începuturile ei, folosind cu măiestrie tehnica aforismului, singura în măsură să facă memorabilă o învățătură, ba mai mult să o implice și în planul emoțional, ceea ce îi dă un plus de greutate în balanța cunoașterii.

Mă voi folosi doar de câteva exemple pentru a-mi augmenta spusele. Fără vreo selecție specială, fără o alegere, deoarece îndemn orice cititor care are norocul de a deschide această carte să o citească atent de la prima la ultima filă.

Aflăm astfel în capitolul: ***Întunericul adevărului*** (păcatele omului pe care le știm foarte bine cu toții, avariția, alcoolismul, egoismul, viclenia, falsitatea, invidia, lenea, minciuna și multe altele) că: ***Nu avarul este stăpânul banului, ci banul este stăpânul avarului.*** Parcă am mai auzit asta prin scripturi deși suna puțin altfel: *Unde îți sunt averile acolo îți afli și sufletul*, dar parcă nu era atât de explicită, iar de respectat, hai să fim

serioși, cine mai ia în serios cuvântul biblic! Suntem doar, iremediabil, liber cugetători iar interdicțiile ne subminează libertatea despre care ne place să vorbim atât de mult. Numai că, la înfricoșata judecată nu vorbele vor atârna greu ci faptele, Iar ele...

În primul capitol, intitulat: ***Lumina expresiei*** putem citi: ***Fiecare om te vede în felul său. Dar sunt și oameni care nu te văd.*** Să fie oare o lovitură nedreaptă dată paranoiei care ne bântuie clipă de clipă, sau doar o atenționare asupra faptului că un EU supra-gonflat nu este decât efectul trufiei cea repede zămislitoare de dispreț față de semenii devenind astfel păcat fundamental menționat și el în scripturi la pasajul despre auto-confecționarea chipului cioplit. Avem prilejul să ne gândim...

Am citit tot în capitolul: ***Lumina expresiei***, precum că: ***Teama e starea care ne face prizonieri, iar curajul starea care ne eliberează.*** Doar pentru că lecturile tinereții mă mai însoțesc încă, mi-am adus aminte de Dino Buzatti, cel care scrisese prin anii '70 Deșertul Tătarilor una din acele cărți care te pun pe gânduri narând o poveste, un produs al ficțiunii, înspăimântător însă prin mesajul său extrem de realist, subtil filtrat prin genialitatea textului. O fi vorba oare despre spaimile induse de propriile noastre slăbiciuni sau de cele infiltrate cu perfidie în fiecare pe toate canalele media. Fiindcă și prima dar și celelalte au același efect: alienarea! Zăvorârea eu-lui într-o temniță mai cumplită decât oricare alta, inclusiv cele prezentate în filmele făcute de regizori sadici, frica de a fi tu însuși și

transformarea ființei născută liberă într-un sclav perfect manipulabil în orice direcție dorește stăpânul.

Care stăpân? Dacă reușești să-ți pui întrebarea înseamnă că nu ai citit zadarnic.

Cartea, inteligent structurată pe capitole, ocolește astfel inerenta inhibiție, de neevitat atunci când lecturăm multe creații de același gen, permițându-ne să ne focalizăm pe subiecte diferite aflate în pagini diferite. Dar, pentru o mai bună și absolut necesară înțelegere a textelor ar fi bine ca lectura să fie administrată precum acele misterioase remedii homeopatice, în doze foarte mici, la intervale regulate de timp.

În final, recomand oricărui fericit cititor căruia îi reușește lecturarea întregului volum, să memoreze unul, maximum două, aforisme iar la prima întâlnire cu prietenii să-l lanseze ca subiect de discuție. Va constata cu uimire că amicii îl vor privi cu invidie, iar soția cu alți ochi. Iar dacă nu are soție cu atât mai bine pentru el...

Mihai Batog-Bujeniță

ALEXANDRA MIHALACHE, O DEFINIȚIE AFORISTICĂ

Este pentru prima dată când sunt pus în situația delicată de a-mi da cu părerea despre o carte de cugetări și definiții aforistice. Grea treabă! Chiar foarte grea! De aceea, ca să nu mă fac de răs, am citit volumul *Între expresie și adevăr* de Alexandra Mihalache cu mare atenție și în diverse feluri. De la cap la coadă, de la coadă la cap, pe sărite, din trei în trei, prin tragere la sorți. În cele din urmă, am simțit nevoia să-l mai citesc o dată. L-am mai citit o dată și încă o dată și... în mod paradoxal, nu m-am plictisit.

După atâta lectură, am început să-mi fac probleme. Prima dintre ele a fost: dacă te întreabă cineva ce este acela un aforism, ce vei spune? Am stat puțin pe gânduri și mi-am răspuns clar, răspicat și ordonat:

- aforism înseamnă frumusețe;
- aforism înseamnă gândire profundă și matură;
- aforism înseamnă un grăunte de filozofie;
- aforism înseamnă limpezime de cristal;
- aforism înseamnă o concizie care spune multe;
- aforism înseamnă cultură;

- aforism înseamnă știința vieții;
- aforism înseamnă dragoste pentru oameni;
- aforism înseamnă poezie;
- aforism înseamnă chintesența prozei;
- aforism înseamnă un sâmbure de roman;
- aforism înseamnă sensibilitate;
- aforism înseamnă talent indubitabil;
- aforism înseamnă originalitate;
- aforism înseamnă frumusețe.

În final, am mai privit o dată cartea și mi-am zis ca un bătrân cugetător care are o revelație: *Alexandra Mihalache este ea însăși o definiție aforistică.*

Mihai Frunză

CUGETĂRILE TINEREI ÎNTELEPTE CĂTRE LUME. PERLE DIN ȘIRAGUL VIETII

După ce a abordat cu succes poezia în volumele anterioare, tânăra Alexandra Mihalache surprinde cititorul cu un mănunchi de cugetări și gânduri aforistice proaspete și bineplăcute auzului și minții, dar mai ales sufletului. Deși cei mai mulți tineri pun accent pe gândirea superficială și nu-și bat capul să caute sensurile cuvintelor, mai ales în ziua de azi când abrevierile sunt la modă și s-a redus simțitor bagajul lexical la câteva zeci de expresii stereotip pe care le repetă în orice împrejurare. A căuta sensuri noi în expresii, în proverbele cunoscute, în înțelepciunea milenară a lumii, este un lucru rar și Alexandra Mihalache a ales drumul – deloc ușor – al esențelor de spirit care se găsesc doar în sipele de aur sau de alabastru.

Precum alchimiștii odinioară, ea amestecă în retortele sale sufletești aceste esențe, le decantează îndelung, le combină din nou, obținând arome proaspete din cuvinte vechi, nefolosite încă... Este meritul ei, incontestabil.

Începând de la adevărurile simple, arhiștiute, Alexandra Mihalache ajunge treptat la experimentarea unor probe inedite de gândire aforistică specifică genului atât de gustat în ziua de azi – al definițiilor și cugetărilor, cu un titlu extrem de atrăgător: „**Între expresie și adevăr**”, beneficiind de un cuvânt înainte remarcabil sub semnătura distinsului Mihai Batog-Bujeniță, completat de o prezentare la obiect a cunoscutului umorist Mihai Frunză, cel care o definește pe tânăra poetă astfel: „*Alexandra Mihalache este ea însăși o definiție aforistică*”. Și nu e departe de adevăr având în vedere că la aforism și în general, la vârsta cugetărilor se ajunge cu mult mai târziu, după ce ai experimentat principalele forme de creație literară. Exceptionala grafică a artistei plastice Constanța Abălașei-Donoșă completează imaginea unei tinere poete de succes care bate la porțile afirmării.

Cartea este structurată în două capitole: **Lumina expresiei și Întunericul adevărului**. E limpede că expresia formulată succint într-o frază sau două joacă un rol primordial în gândirea autoarei, slujind-o cu fidelitate, dorind să-i dea nuanțele cele mai potrivite pentru a exprima fructul gândirii sale. Între Lumină și Întuneric, între expresie și adevăr, pe puntea subțire care le leagă. Nu poți afla adevărul dacă nu treci prin întunericul necunoașterii. Expresia este modalitatea prin care el se afirmă în lume.

Și, evident, pe primul plan este pusă iubirea sub toate formele ei: față de partener, față de oameni în general, față de natură, de patrie, de părinți, de copii, de

pământul străbun și de tot ce există bun creat de Dumnezeu pentru om. Iubirea pusă cap al celor trei virtuți cardinale, alături de Credință și Speranță.

Și cât de limpede rostește Alexandra Mihalache definiția iubirii: „*Omul trăiește pentru a iubi și iubește pentru a trăi*”; „*Iubirea. Fereastra cerului*”; „*Liniștea nu o găsești în singurătate. Ea are ochii și brațele celui iubit*”; „*Iubind stăpânești o întreagă lume. Cea din ochii persoanei iubite*”; „*Destinul nostru este să trăim doar prin iubire*”. Și, într-un fel, aceasta este esența vieții pentru aceasta am fost creați.

Iată cum noțiuni aparent diferite, Liniștea și Singurătatea, se contopesc într-o alcătuire de excepție. Teme importante sunt supuse gândirii tinerei autoare, în afara Iubirii: Omul, Timpul, Taina, amintirea, sufletul, fericirea, raiul și iadul, valorile morale, bogăția, puterea, natura, liniștea, curajul, tinerețea, caracterul, pe o plajă largă de manifestare, în multe nuanțe pastel. Sunt atâtea lucruri și ființe din care se poate face poezie sau un subiect de proză! Ori o definiție succintă care să conducă la esența cuvântului.

De data aceasta, autoarea a ales stilul concis, redus la esențe al aforisticii, încercând să definească noțiuni, termeni, în felul ei tineresc și matur totodată, copilăresc și înțelept (dar cine nu a învățat din înțelepciunea simplă a copiilor?).

De un interes aparte se bucură etimologia și semantica unor cuvinte care dau cu totul alt înțeles mesajului: „*Altruismul nu e deloc alt truism*”.

Paradoxuri, sinonime, antonime, oximoroane, jocuri lingvistice, alți termeni literari antagonici sau în consens, folosiți judicios, subtilități lingvistice, conduc la aceste flori inefabile numite aforisme și cugetări. Ex. „*E bine să eviți răul și e rău să eviți binele*”.

Că Alexandra Mihalache pune preț pe sistemul de valori este limpede. Ea susține că: „*Un om fără valori este precum o floare fără petale*”. E cel puțin curios cum, o fată atât de tânără, gândește atât de profund. Cât de frumos a formulat aforismul despre copilărie: „*Copilăria este singura amintire care devine terapie*”.

Îți vine să spui după fiecare rostire a sa: Așa e! Are dreptate. Cum de nu m-am gândit?

Alexandra Mihalache invită la reflecție, la contemplarea minunilor Creatorului care se găsesc în noi și împrejurul nostru, la găsirea înțelesului fiecărui lucru și ființă în parte, ajutându-se de cuvinte. Cuvântul, al doilea sistem de semnalizare, cea mai mare descoperire din lume.

Cuvântul l-a scos pe om din peșteri și l-a ajutat să se ridice vertical și să privească spre Cer. Și tot cuvântul care l-a ajutat să-și plece fruntea până la firul ierbii. Cu el în brațe ieșim în întâmpinarea oamenilor și tot el ne ajută să ne ferim de rău și de primejdii.

Fără cuvânt omul nu este om, rămânând la stadiul primar, scoțând fel de fel de sunete ininteligibile.

Însă, „*o punte către soare*” ne oferă cuvintele adunate într-o carte. Un aforism despre iubire relevă cele două fațete ale sale: fie putere, fie slăbiciune: „*Jubirea este puterea celor slabi și slăbiciunea celor puternici*”.

Aceasta este cartea de acreditare, cartea de vizită, buletinul scriitoarei Alexandra Mihalache cu care se va prezenta la sfârșitul timpului. O carte identitară sub toate aspectele.

Un aforism foarte interesant îmbină filozofia cu artele și cu științele exacte: matematice și fizica, în întregul său cuprinzând tot Universul: „*Matematica artei: forme și mărimi care devin culori și simfonii în timp și spațiu infinit*”.

Ilustrarea acestor expresii aforistice cu desene executate de o mână de artist grafic profesionist, Constanța Abălașei-Donosă, este o notă în plus de frumusețe, valoare autentică și expresivitate.

Aceste definiții sunt, aparent, atât de simple încât ajung direct la inima oricui, fără opreliști. Și într-aceasta constă valoarea, unicitatea și frumusețea aforismului.

Cu sensibilitate, spontaneitate, umor dozat, candoare, adâncime de spirit, Alexandra Mihalache își descoperă și ne descoperă în fiecare noțiune un înțeles nou sau îi reînnoiește vechile înțelesuri trecute prin prisma propriilor trăiri. Nu există adevăruri universal valabile decât existența istorică a lui Iisus Cristos. Fiecare om poate avea adevărul său, inclus în adevărul primordial. De aceea există diversitate printre oameni.

Alexandra Mihalache, o tânără conștientă de rezultatul gândurilor și acțiunilor sale, și-a formulat un set de principii după care-și conduce viața, conform minții și inimii sale, dar evitând excesele de orice fel. Felul plăcut, admirabil în care a ales să trăiască invitându-i și pe alții la o astfel de trăire, autentic

creștină, este, pe cât de rar, pe atât de necesar în zilele noastre când generația tânără și-a pierdut reperatele ori a inversat valorile așa încât răul cel mai rău se preface în bine și, dimpotrivă, binele e blamat sau nu e luat în seamă de nimeni.

Rafinate, incitante, subtile, adânci atât cât trebuie, aforismele Alexandrei Mihalache constituie gura de aer proaspăt de care avem nevoie într-o lume îmbâcsită de vulg, de prostie, de sete de putere, de corupție și de minciună. Ele sunt șervețelul parfumat care-ți umezește fruntea când alergi pe nisip pe o arșiță insuportabilă în toiul zilei. Oaza la care adastă omul să respire, să-și întindă mădularele și să-și răcorească obrazii. Depinde doar de noi să sorbim din apa fântânii răsărită-n pustiu după ce am îngenuncheat de foame, sete și oboseală. Zor de primenire continuă. Acestea sunt doar spicuiți din grădina înflorită a gândurilor unei tinere contemporane cu noi, a cărei frumusețe de caracter ar putea fi un exemplu pentru generațiile de azi și chiar cele de mâine.

Mă gândesc că dacă fiecare om, tânăr sau bătrân, ar citi zilnic măcar o cugetare de acest fel și ar încerca să și-o însușească, așa, ca un punct important într-un program de viață, ar fi un bun câștigat, iar la sfârșit, îmbogățit cu astfel de virtuți ale minții, se poate prezenta cu fruntea sus în adevărata viață, cea care pe toți ne așteaptă. De aceea, cartea Alexandrei Mihalache este un Îndreptar necesar de Terapie divină și moral-cetățenească, pentru noi, semenii ei, fiecare. Se știe, cuvântul naște cuvânt și e izvor de înțelepciune și de

vise. Cuvintele poetei și panseistei Alexandra Mihalache, nasc la rându-le, semințe de înțelepciune. Să le sădim în pământul nostru de suflet, reavăn, bogat în săruri minerale, proaspăt arat și semănat, ca să putem aștepta, cu seninătate și speranță, încolțirea plantei.

Am citat în foarte mică măsură din perlele șiragului elegant cu care s-a împodobit poeta și scriitoarea Alexandra Mihalache. Dacă ar fi fost după mine, aș fi citat toată cartea. Și dacă toate acestea nu au convins cititorul, el este invitat să compună măcar un astfel de aforism și să trăiască cele scrise în conformitate, adică să dea viață cuvântului.

După spusa Alexandrei Mihalache, “*Sunt oameni care și-ar da viața pentru a trăi*”. A trăi, dar nu oricum, ci după normele demnității umane. Ceea ce Alexandra face din plin, împărtășindu-ne și nouă acest **MODUS VIVENDI**.

CEZARINA ADAMESCU

24 Octombrie 2016

